

TREŠO VALSTU PILSONU ĢIMENES ATKALAPVIENOŠANA EIROPAS SAVIENĪBĀ: LATVIJAS PIEREDZE

MAZA APJOMA IZPĒTES DARBS

Rīga, 2016. gada decembris

Ar Eiropas Savienības Padomes 2008.gada 14.maija lēmumu Nr.2008/381/EK izveidots Eiropas migrācijas tīkls, kura mērķis ir pildīt Eiropas Savienības un dalībvalstu institūciju informācijas vajadzības, sniedzot aktuālu, objektīvu, uzticamu un salīdzināmu informāciju par migrācijas un patvēruma jomu, tādā veidā atbalstot Eiropas Savienības politikas veidošanu minētajās jomās. Eiropas migrācijas tīklu izmanto arī, lai sabiedrībai nodrošinātu informāciju par šiem jautājumiem.

Eiropas migrācijas tīklu veido Eiropas Komisija un dalībvalstu nozīmēti kontaktpunkti. Katrs kontaktpunkts izveido valsts migrācijas tīklu.

Katrs valsts kontaktpunkts sagatavo izpētes darbus, kuru tēmas ir noteiktas attiecīgā gada darba programmā. Izpētes darbu tēmas ir saistītas ar trešo valstu valstspiederīgo migrācijas jomu.

Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkts ir Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

Kontakti:

Čiekurkalna 1.līnija 1, k-3,

Rīga, Latvija, LV-1026

Tālrunis: +371 67219492

Fakss: +371 67219431

E-pasts: emn@pmlp.gov.lv

Tīmeklis: www.emn.lv

Darba autori:

Ilze Siliņa-Osmāne, Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta eksperte

Ilze Briede, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Migrācijas nodaļas vadītāja

Vita Kozuliņa, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Patvēruma lietu nodaļas vadošā vecākā referente

Recenzente:

Marta Zvaune, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Juridiskās nodaļas vadītāja

Projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autoru uzskatus, un Eiropas Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Projektu līdzfinansē Eiropas Savienība

1. DEFINĪCIJAS¹

Alternatīvā aizsardzība: aizsardzība, kas piešķirta trešās valsts pilsonim vai bezvalstniekam, ko nevar kvalificēt kā bēgli, bet attiecībā, uz kuru ir sniegts pietiekams pamatojums, lai uzskatītu, ka attiecīgā persona, ja tā atgrieztos savā izcelsmes valstī, vai ja bezvalstnieks atgrieztos savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valstī, tam draudētu reāls risks ciest būtisku kaitējumu, kā noteikts Direktīvas 2011/95/EU, 15. pantā, un uz kuru neattiecas 17. panta 1. un 2. punkts, un kas nevar vai šāda riska dēļ nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību.

Augsti kvalificēts migrants: globālā kontekstā, persona, kas ietilpst SDO (Starptautiskā darba organizācija) ISCO-88 1, 2. un 3. kategorijā, piem., persona kvalificējas kā vadītājs, izpilddirektors, profesionālis, tehniķis vai tamlīdzīgi, kura pārvietojas iekšējā darba tirgū transnacionālu korporāciju un starptautisko organizāciju ietvaros, vai, kas meklē darbu starptautiskajā darba tirgū. ES kontekstā, trešās valsts pilsonis, kas meklē darbu citā dalībvalstī, un viņam ir vajadzīgā atbilstošā un specifiskā kompetence, ko apliecina augstākās profesionālās kvalifikācijas.

Bēglis: globālā kontekstā – persona, kura pamatotu baiļu no vajāšanas tās rases, reliģiskās piederības, tautības, politisko uzskatu vai piederības konkrētai sociālajai grupai dēļ atrodas ārpus savas pilsonības valsts un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas izmantot šīs valsts aizsardzību, vai bezvalstnieks, kurš, iepriekš minēto iemeslu dēļ atrodas ārpus savas iepriekšējās dzīvesvietas vietas, nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas tajā atgriezties. ES kontekstā – persona, kura pamatotu baiļu no vajāšanas rases, reliģiskās piederības, tautības, politisko uzskatu vai piederības konkrētai sociālajai grupai dēļ atrodas ārpus savas pilsonības valsts un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas izmantot šīs valsts aizsardzību, vai bezvalstnieks, kurš, iepriekš minēto iemeslu dēļ, atrodas ārpus savas iepriekšējās dzīvesvietas vietas, nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas tajā atgriezties un uz kuru neattiecas Direktīvas 2011/95/EU 12. pants (Izslēgšana).

Darba tirgus tests: metode, kuras mērķis ir nodrošināt, ka darba ņēmēji migranti tiek pieņemti darbā tikai pēc tam, kad darba devēji ir nesekmīgi mēģinājuši atrast darbiniekus valstī, ES pilsoņu (ES dalībvalstīs šis termins ietver arī EEZ darbiniekus) vai likumīgi uzturošos trešo valstu pilsoņu, kuriem ir pieeja darba tirgum saskaņā ar nacionālajiem normatīvajiem aktiem, vidū.

Fiktīva adopcija: adopcija (bērma) noslēgta tikai tādēļ, lai persona, kas ir adoptēta, varētu ieceļot vai uzturēties kādā ES dalībvalstī.

Fiktīva civilā partnerība: civilā partnerība noslēgta tikai tādēļ, lai attiecīgā persona varētu ieceļot vai uzturēties kādā ES dalībvalstī.

Fiktīvās laulības: laulības, kas ir noslēgtas tikai tādēļ, lai attiecīgā persona būtu tiesīga ieceļot un uzturēties ES dalībvalstī.

Ģimenes atkalapvienošana: ģimenes attiecību izveide vienā no šiem veidiem: (a) trešās valsts pilsoņa (sponsors), kas uzturas likumīgi dalībvalstī ģimenes locekļu ieceļošana un uzturēšanās dalībvalstī, saskaņā ar Padomes Direktīvu 2003/86/EK, lai saglabātu ģimeni, vai ģimenes attiecības rodas pirms vai pēc sponsora ieceļošanas dalībvalstī; vai (b) ģimenes attiecības reģistrētas starp ES valstu un trešās valsts pilsoni ārpus ES, abas personas pēc tam ieceļo ES.

---

¹ Izmantotas Patvēruma un migrācijas terminu vārdnīcā ietvertās definīcijas, ja vien zemsvītras piezīmēs nav norādīts citādi. Vārdnīca pieejama www.emn.lv.

Ģimenes loceklis: vispārējā migrācijas kontekstā, persona vai nu ir laulībā, vai kam ir juridiski atzītas attiecības, kas ir līdzvērtīgas laulībai, ar migrantu, kā arī viņu apgādājamiem bērniem vai citiem apgādājamajiem, kuri ir atzīti par ģimenes locekļiem, saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem. Ģimenes atkalapvienošanās Direktīvas kontekstā. Trešās valsts pilsonis, kā norādīts Direktīvas 2003/86/EK 4. pantā (parasti nukleārās ģimenes locekļu - t.i., laulātais un nepilngadīgie bērni), kurš ir ieradies Eiropas Savienības teritorijā ģimenes atkalapvienošanās nolūkā. Latvijā par ģimenes locekli uzskata laulāto², aizgādībā esošu nepilngadīgu bērnu un radnieku³ atšķirībā no izpētes darbā minētās definīcijas, kas ietver arī reģistrētu partnerattiecību partneri.

Ģimenes migrācija: globālā kontekstā, vispārējs jēdziens, kas ietver ģimenes atkalapvienošanu, ģimenes veidošanos un visas ģimenes vienlaicīgu migrāciju. ES kontekstā, jēdziens, kas nepārprotami norāda uz ģimenes atkalapvienošanu un ģimenes veidošanu.

Integrācija: ES kontekstā – dinamisks, divpusējs visu imigrantu un dalībvalstu pamatiedzīvotāju savstarpējas pielāgošanās process.

Nepilngadīgais bez pavadības: nepilngadīgs trešās valsts pilsonis vai bezvalstnieks, kurš ieceļo dalībvalsts teritorijā bez pieaugušā, kas ir atbildīgs par viņu saskaņā ar likumu vai parastajām tiesībām, kamēr viņš nav šādas personas apgādībā, vai nepilngadīgais, kas ir bez pavadības pēc ieceļošanas Dalībvalsts teritorijā.

Pastāvīgais iedzīvotājs: ir jebkurš trešās valsts pilsonis ar pastāvīgā iedzīvotāja statusu, kā paredzēts Padomes Direktīvas 2003/109/EK 4. līdz 7. pantā vai kā ir noteikts nacionālajos tiesību aktos.

Pētnieks: ES kontekstā trešās valsts pilsonis ar atbilstīgu augstākās izglītības kvalifikāciju, kas ļauj piedalīties doktorantūras programmās un kurus pētniecības iestāde izvēlas pētniecības projekta īstenošanai, kam parasti nepieciešama iepriekš minētā kvalifikācija.

Pieaugušais: katrs cilvēks 18 vai vairāk gadu vecumā, ja vien piemērojamie tiesību akti nenosaka citādi.

Pieteikuma iesniedzējs, kas lūdz starptautisko aizsardzību: trešās valsts pilsonis vai bezvalstnieks, kurš ir iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu, par kuru vēl nav pieņemts galīgais lēmums.

Piespiedu laulības: savienība starp divām personām, kurās vismaz viena no tām nav devusi laulībām savu pilnīgu un brīvu piekrišanu.

Sezonas strādnieks: ir trešās valsts pilsonis, kurš saglabā savu pamata dzīvesvietu trešajā valstī un likumīgi un īslaicīgi uzturas dalībvalsts teritorijā, veicot darbības, kas atkarīgas no gadalaiku maiņas, saskaņā ar vienu vai vairākiem darba līgumiem, kas noslēgti uz noteiktu laiku tieši starp minēto trešās valsts pilsoni un darba devēju minētajā dalībvalstī.

Sponsors: globālā kontekstā, persona vai organizācija, kas uzņemas cita vārdā (juridiskas, finansiālas vai personīgas) saistības, solījumu vai ķīlu. ES ģimenes atkalapvienošanās kontekstā, trešās valsts pilsonis, kas likumīgi uzturas kādā dalībvalstī, un piesakās vai kura ģimenes locekļi piesakās ģimenes atkalapvienošanai.

Starptautiskās aizsardzības pieteikums: pieprasījums, ko dalībvalstij iesniedzis trešās valsts pilsonis vai bezvalstnieks, lai saņemtu bēgļa statusu vai alternatīvās aizsardzības statusu un kas nepārprotami nepieprasa cita veida aizsardzību, kura ir ārpus Direktīvas 2011/95/ES darbības jomas un par kuru var iesniegt atsevišķu pieteikumu.

² Arī laulātā bērnu

³ Latvijas pilsoņa, vai Latvijas nepilsoņa, vai pastāvīgās uzturēšanās atļauju saņēmušā trešā valsts pilsoņa radnieks līdz trešajai pakāpei taisnā līnijā vai līdz trešajai pakāpei sānu līnijā vai arī svainis līdz trešajai pakāpei.

Starptautiskās aizsardzības saņēmējs: persona, kurai ir piešķirts bēgļa statuss vai alternatīvās aizsardzības statuss.

Students: trešās valsts pilsonis, kuru ir uzņēmusi kāda augstākā mācību iestāde lai viņš apmeklētu pilna laika studijas un iegūtu šīs dalībvalsts atzītu augstākās izglītības kvalifikāciju, diplomu, sertifikātu vai doktora grādu augstākajā mācību iestādē; saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem šīs studijas var ietvert sagatavošanas kursu pirms šādas izglītības sākuma.

Tiesības uz ģimenes dzīvi: princips nostiprināts Eiropas Savienības pamattiesību hartas 7., 9. un 33. pantā un Eiropas Cilvēktiesību konvencijas (ECTK) 8. pantā.

Tiesības uz ģimenes vienotību: bēgļu kontekstā, dalībvalstu pienākums nodrošināt to, ka ģimenes vienotība varētu tikt saglabāta saskaņā ar Direktīvas 2011/95/ES 23. pantu un Direktīvas 2013/33/ES 12. pantu.

Trešās valsts pilsonis: ir jebkura persona, kura nav Savienības pilsonis (tostarp bezvalstnieks) Līguma 17.(1). punkta izpratnē, un kura nebauda Kopienas brīvās pārvietošanās tiesības saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 2.(5). punktā sniegto definīciju.

Uzņēmuma ietvaros pārcelts darbinieks: trešās valsts pilsonis, kuram noteikts pagaidu norīkojums no uzņēmuma, kurš atrodas ārpus dalībvalstu teritorijas un ar kuru trešās valsts pilsonim ir noslēgts darba līgums, uz šim uzņēmumam vai tai pašai uzņēmumu grupai piederošu struktūrvienību, kas veic uzņēmējdarbību ES dalībvalstī.

Vecāku statusa viltus reģistrēšana: nepatiesa tādu vecāku attiecību pasludināšana, kuras reāli neeksistē vai nu (a) starp nepilngadīgu ES vai trešās valsts pilsoni, kas uzturas ES un trešās valsts pieaugušo, kas pasludina sevi par tēvu vai māti ar mērķi iegūt uzturēšanās atļauju vai legalizēt savu uzturēšanos konkrētajā ES dalībvalstī; vai (b) starp nepilngadīgu ES pilsoni un pieaugušo ES pilsoni vai pieaugušo trešās valsts pilsoni, kas uzturas ES, kurās trešās valsts pilsonis pasludina sevi par tēvu vai māti nepilngadīgajam, lai bērns un, iespējams, otrs no vecākiem iegūtu uzturēšanās atļauju vai legalizētu savu uzturēšanos ES.

KOPSAVILKUMS

Maza apjoma izpētes darbs “*Trešo valstu pilsoņu ģimenes atkalapvienošana Eiropas Savienībā: Latvijas pieredze*” aptver likumīgās imigrācijas jomu, kura regulē trešo valstu pilsoņu ģimenes atkalapvienošanas tiesības.

Darba mērķis ir aprakstīt Latvijas politiku trešo valstu pilsoņu ģimenes atkalapvienošanas jomā, kā arī informēt par aktualitātēm un valsts politiku šajā sfērā.

Ģimenes atkalapvienošanas politika Latvijā attīstījās, pārņemot Padomes Direktīvā 2003/86/EK⁴ noteiktās normas nacionālajos tiesību aktos, kas stājās spēkā līdz ar 2003. gada 1. maija Imigrācijas likumu.

1.sadalā tiek sniegts pārskats par trešo valstu pilsoņu ģimenes atkalapvienošanas situāciju Latvijā, iekļaujot datus par ģimenes atkalapvienošanu un to skaidrojumu.

2.sadalā tiek skaidrots, ar kuriem ģimenes locekļiem trešo valstu pilsoņi var īstenot ģimenes atkalapvienošanas tiesības. Latvijā jebkurš trešās valsts pilsonis, kurš ir saņēmis termiņuzturēšanās vai pastāvīgās uzturēšanās atļauju, var būt savas ģimenes locekļa uzaicinātājs (*sponsor*).

3.sadalā tiek uzskaitītas prasības, kuras ir jāizpilda trešo valstu pilsoņiem, lai viņi varētu īstenot ģimenes atkalapvienošanas tiesības.

4.sadalā tiek atspoguļots ģimenes atkalapvienošanas pieteikuma iesniegšanas un izskatīšanas process.

5.sadalā tiek skaidrotas trešo valstu ģimenes locekļu tiesības Latvijā pēc ģimenes atkalapvienošanas.

6.sadalā tiek sniegta informācija par nacionālo un starptautisko tiesu praksi.

---

⁴ Padomes 2003. gada 22. septembra Direktīvā 2003/86/EK par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanu.

2. ĢIMENES ATKALAPVIENOŠANAS SITUĀCIJAS PĀRSKATS

Tiesisko pamatu trešo valstu pilsoņu uzņemšanai ģimenes atkalapvienošanas nolūkā, nosaka Imigrācijas likums⁵ un Patvēruma likums⁶ un tiem pakārtotie Ministru kabineta noteikumi.⁷ Imigrācijas likuma, kas tika pieņemts 2003. gadā, izstrādātāji, paredzot tiesību akta ietekmi uz sabiedrības un tautsaimniecības attīstību norādīja, ka tiesību aktā paplašinātas Latvijas valstspiederīgo tiesības uzaicināt trešo valstu pilsoņus saistībā ar ģimenes apvienošanu, samazināta iespēja anulēt uzturēšanās atļaujas personām, kas uzturas Latvijā saistībā ar laulībām ar Latvijas valstspiederīgo vai pastāvīgās uzturēšanās atļauju saņēmēju trešo valstu pilsoni, kā arī tiesību akts atbilst ECTK 8. pantā norādītajam ģimenes vienotības principam.⁸ Latvija sekmīgi pārņēma Padomes Direktīvā 2003/86/EK⁹ noteiktās normas nacionālajos tiesību aktos, kas stājās spēkā līdz ar 2003. gada 1. maija Imigrācijas likumu, un izslēdza pārejas periodu. Latvijā lielākā daļa Direktīvas izvēles pantu ir piemēroti normatīvajos aktos.

Latvijā trešo valstu pilsoņiem tiek piemēroti vienādi uzturēšanās atļaujas izsniegšanas nosacījumi gan ģimenes atkalapvienošanas, gan jaunas ģimenes izveidošanas gadījumos. Starptautisko aizsardzību ieguvušās personas var apvienoties ar ģimenes locekļiem, ja tāda ģimene jau pastāvējusi izcelsmes valstī un ģimenes locekļi atrodas ārvalstīs. Saistībā ar ģimenes atkalapvienošanu Latvijā trešās valsts pilsonim var tikt izsniegta gan termiņuzturēšanās, gan pastāvīgās uzturēšanās atļauja.

2.1. Ģimenes atkalapvienošanas jomas likumu, politikas un prakses izmaiņu pārskats

2009. gadā, pieņemot jaunu Patvēruma likumu, tajā tika iekļauta ģimenes locekļa definīcija, kas skaidri nosaka personu loku, kas var īstenot ģimenes atkalapvienošanas tiesības.¹⁰

Latvijā neieceļo liels trešo valstu pilsoņu skaits un nav konstatēti būtiski šķēršļi un apgrūtinājumi trešo valstu pilsoņu ģimenes atkalapvienošanas tiesību realizēšanā.

Latvijas kompetentās iestādes ir saskārušās ar tā saucamajām fiktīvajām laulībām, kad laulība noslēgta ar mērķi iegūt uzturēšanās atļauju, nevis veidot ģimeni. Šī problēma pastāv, taču pēdējo gadu laikā ir konstatēti tikai atsevišķi fiktīvo laulību gadījumi, kuriem ir sekojusi tiesvedība.

Šobrīd Iekšlietu ministrija ir ierosinājusi izmaiņas Imigrācijas likumā. Tās paredzēs, ka trešās valsts pilsoņa bērns, kurš ģimenes atkalapvienošanas nolūkā ieceļojis un pirmo termiņuzturēšanās atļauju saņēmis, būdams nepilngadīgs, arī pēc pilngadības sasniegšanas var turpināt uzturēties Latvijā kopā ar vecākiem, ja vien nav noslēdzis laulību un viņam joprojām ir kopīga māsaimniecība ar vecākiem.

Ģimenes atkalapvienošanas iespēju Latvijā izmanto pārsvarā tie trešo valstu pilsoņi, kas ieceļo saistībā ar nekustamā īpašuma iegādi, nodarbinātību un komercdarbību. Studentu ģimenes locekļiem arī ir tiesības uz ģimenes atkalapvienošanu, tomēr tās tiek izmantotas salīdzinoši retos gadījumos. Ģimenes atkalapvienošanas nolūkā ieceļojušo sieviešu skaits ir lielāks nekā šīs tiesības izmantojušo vīriešu skaits, dominējošā vecuma grupa – no 25-44 gadu vecumam. 2014. gadā (3707) bija vislielākais ģimenes atkalapvienošanas nolūkā ieceļojušo personu skaits (sk.1.pielikumu). Tas izskaidrojams ar grozījumiem Imigrācijas likumā¹¹, kas no 2014. gada 1. septembra ieviesa ierobežojošākus noteikumus uzturēšanās atļauju saņemšanai saistībā ar nekustamā īpašuma iegādi. Ievērojot iepriekš minēto, liels skaits trešo valstu

⁵ Imigrācijas likums. – Ziņotājs, Nr.169, 20.11.2002.[stājās spēkā 01.05.2003.]

⁶ Patvēruma likums. - Latvijas Vēstnesis, Nr.2, 05.01.2016.[stājās spēkā 19.01.2016.]

⁷ Trešo valstu pilsoņu uzņemšanā ģimenes atkalapvienošanas nolūkos ir iesaistītas Latvijas Republikas diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības ārvalstīs un Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

⁸ Likumprojekts "Grozījumi Imigrācijas likumā" - Pieejams: http://helios-web.saeima.lv/bin/lasa?LP1298_0.

⁹ Padomes 2003. gada 22. septembra Direktīvā 2003/86/EK par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanu

¹⁰ Šobrīd spēkā ir 2015. gada 17. decembra Patvēruma likums, kurā arī ir ietverta ģimenes locekļa definīcija.

¹¹ Likums "Grozījumi Imigrācijas likumā". Latvijas Vēstnesis, Nr.98, 08.05.2014.[stājās spēkā 01.09.2014.]

pilsoņu pieteikumu tika saņemts pirms likuma grozījumu spēkā stāšanās, jo personas vēlējās izmantot iepriekšējos, liberālākos, likuma nosacījumus uzturēšanās atļauju saņemšanai.

Bēgļi un alternatīvo statusu ieguvušās personas ļoti retos gadījumos ir izmantojušas ģimenes atkalapvienošanas tiesības Latvijā.

3. ĢIMENES LOCEKĻU UN SPONSORA DEFINĪCIJA

Jebkurš trešās valsts pilsonis, kurš ir saņēmis termiņuzturēšanās¹² vai pastāvīgās uzturēšanās atļauju, var būt savas ģimenes locekļa uzaicinātājs (sponsors).¹³

Atbilstoši Patvēruma likumā¹⁴ noteiktajam alternatīvo statusu ieguvušai personai ir tiesības atkalapvienoties ar ģimenes locekļiem, kuri atrodas ārvalstīs, ja pēc minētā statusa iegūšanas persona Latvijā ir uzturējusies vismaz divus gadus.

Trešo valstu pilsoņi var atkalapvienoties ar apgādājamo personu (arī pieaugušiem bērniem), tomēr tas pieļaujams tikai gadījumos, ja apgādājamās personas aizbildnība¹⁵ vai aizgādība ir atzīta ar tiesas nolēmumu par aizbildnības vai aizgādības nodibināšanu.¹⁶

Uzaicinātājam ir tiesības atkalapvienoties ar bērnu neatkarīgi no laulību veida, ja viņš ir ierakstīts kā bērna vecāks dzimšanas apliecībā.

4. ĢIMENES ATKALAPVIENOŠANAS TIESĪBU ĪSTENOŠANAS PRASĪBAS UN IEROBEŽOJUMI

Saskaņā ar Patvēruma likumā¹⁷ noteikto ģimenes locekļu definīciju, kas nosaka, ka ģimenes loceklis ir patvēruma meklētāja, bēgļa vai tādas personas laulātais, kurai piešķirts alternatīvais statuss vai pagaidu aizsardzība, kā arī patvēruma meklētāja, bēgļa vai tādas personas, kurai piešķirts alternatīvais statuss vai pagaidu aizsardzība, un šīs personas laulātā nepilngadīgais bērns, kas ir neprecējies un atrodas abu vai viena laulātā apgādībā, vai arī ir adoptēts, kā arī tēvs, māte vai cits pieaugušais, kas saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem ir atbildīgs par starptautiskās aizsardzības saņēmēju, ja minētais starptautiskās aizsardzības saņēmējs ir nepilngadīgs un neprecējies, ar nosacījumu, ka šāda ģimene pastāvējusi jau izcelsmes valstī, starptautiskās aizsardzības statusu ieguvusī persona var atkalapvienoties ar šiem ģimenes locekļiem, ja šāda ģimene pastāvējusi jau izcelsmes valstī.

Latvija piemēro uzaicinātājiem nogaidīšanas periodu, pirms uzaicinātājs, var atkalapvienoties ar ģimenes locekļiem. Atbilstoši Patvēruma likumā¹⁸ noteiktajam alternatīvo statusu ieguvušai personai ir tiesības atkalapvienoties ar ģimenes locekļiem, kuri atrodas ārvalstīs, ja pēc minētā statusa iegūšanas tā Latvijā ir uzturējusies vismaz divus gadus. Nacionālie tiesību akti neparedz izņēmuma gadījumus, kad iepriekš minētais divu gadu periods varētu būt īsāks. Tomēr, ievērojot šīs personu kategorijas īpašo stāvokli, proti, nepilngadīgo gadījumā, ievērojot bērnu labākās intereses un ģimenes vienotības principu¹⁹, praksē ir bijuši gadījumi, kad ģimenes atkalapvienošana notikusi ātrāk.

¹² Trešās valsts pilsonis, kas atkalapvienojas ar uzaicinātāju, kurš ir termiņuzturēšanās atļaujas turētājs, saņem termiņuzturēšanās atļauju uz tādu pašu termiņu, kāds ir uzaicinātājam.

¹³ Saskaņā ar Imigrācijas likuma 23.panta 1.daļu.

¹⁴ Saskaņā ar Patvēruma likuma 54. panta pirmo daļu.

¹⁵ Aizbildnis - persona, kas iecelta vai apstiprināta Civillikumā noteiktajā kārtībā, lai nodrošinātu bērna tiesību un interešu aizsardzību. Aizbildnis aizvieto saviem aizbilstamajiem vecākus, kā arī pārstāv bērnu personiskajās un mantiskajās attiecībās.

¹⁶ Saskaņā ar Imigrācijas likuma 23. panta 4.daļu.

¹⁷ Saskaņā ar Patvēruma likuma 1.panta 5.punktu.

¹⁸ Saskaņā ar Patvēruma likuma 54. panta pirmo daļu.

¹⁹ kā tas noteikts starptautiskajos tiesību aktos.

Saskaņā ar Patvēruma likumā noteikto, bēglis uzreiz pēc statusa iegūšanas var apvienoties ar saviem ģimenes locekļiem, kuri atrodas ārvalstīs. Ja ģimenes loceklis uzturas Latvijā ar derīgu uzturēšanās atļauju, viņš var atkalapvienoties ar starptautiskās aizsardzības statusu ieguvušo personu, neizbraucot no valsts.

Latvijas pilsoņiem ir plašākas tiesības uzaicināt ģimenes locekļus. Latvijas pilsoņu pensijas vecumu sasniegušie vecāki, kā arī pilngadīgie bērni, atšķirībā no trešo valstu pilsoņiem, ir tiesīgi pieprasīt uzturēšanās atļaujas Latvijā. Ieceļošanas kritēriji trešo valstu pilsoņu un Latvijas pilsoņu ģimenes locekļiem ir vienādi. Dažām kategorijām atšķiras uzturēšanās atļaujas pieprasīšanas procedūra. Atsevišķām trešo valstu pilsoņu kategorijām²⁰ ģimenes locekļi var iesniegt dokumentus uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai, neizbraucot no Latvijas, ja viņi uzturas Latvijā ar derīgu vīzu.²¹ Latvijas pilsoņa laulātajam, kurš ir trešās valsts pilsonis nav šādu tiesību, jo uzturēšanās atļauju var pieprasīt, tikai atrodoties ārpus Latvijas, ja vien šis Latvijas pilsoņa laulātais nav tādas valsts pilsonis, kam ieceļošanai Šengenas teritorijā nav nepieciešama vīza. Latvijas pilsoņu pensijas vecumu sasniegušie vecāki ir tiesīgi uzturēšanās atļaujas pieprasījumu iesniegt, uzturoties Latvijā ar derīgu vīzu.

Pārējo trešo valstu pilsoņu laulātie, iesniedz uzturēšanās atļauju pieteikumus ārpus Latvijas.

Latvijas pilsoņa laulātajam - trešās valsts pilsonim - kuram ir kopīgs nepilngadīgs bērns ar Latvijas pilsoni, šī Latvijas pilsoņa nāves gadījumā ir tiesības pieprasīt pastāvīgās uzturēšanās atļauju. Trešo valstu pilsoņu laulāto nāves gadījumā uzturēšanās atļauju pārtrauc²², ja vien netiek konstatēti īpaši humāni apsvērumi, vai ģimenes loceklis jau nav ieguvis autonomu uzturēšanās atļauju.

²⁰ - akreditētas izglītības iestādes pedagogs;

- zinātnieks, kurš noslēdzis zinātniskās sadarbības līgumu ar zinātnisko institūciju reģistrā iekļautu zinātnisku institūciju;
- konsultants (eksperts), kas sniedz palīdzību valsts vai pašvaldības iestādei, vai persona, kura palīdz īstenot tādu starptautisku līgumu vai projektu, kura dalībvalsts ir Latvijas Republika;
- komponists, mūziķis, dziedātājs, horeogrāfs, dejotājs, režisors, aktieris, cirka mākslinieks, izrādes nodrošināšanā iesaistīts tehniskais darbinieks vai no valsts vai pašvaldības budžeta finansētas kultūras iestādes vadītājs;
- ieguvis tiesības uz nodarbinātību Latvijā vai uzturas Latvijā saistībā ar nodarbinātību, kuras veikšanai nav nepieciešams saņemt apliecinājumu par tiesībām uz nodarbinātību;
- sporta treneris;
- profesionāls sportists pēc sporta kluba uzaicinājuma;
- Latvijā akreditētas izglītības iestādes audzēknis vai pilna laika students un viņa uzturēšanās saistīta ar piedalīšanos apmaiņas programmā vai viņš ir uzņemts studijām maģistra vai doktora studiju programmā vai studiju programmā, kuras noslēgumā students iegūst maģistra grādam pielīdzinātu grādu;
- Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa vecāks, kurš uzturēšanās atļauju pieprasa saskaņā ar Imigrācijas likuma 30. pantu;
- nepilngadīgs bērns;
- Trešās valsts pilsonis, kuram viens no augšupējiem radniekiem taisnā līnijā ir latvietis vai lībietis (līvs) un kurš pārceļas uz pastāvīgu dzīvi Latvijas Republikā;
- augsti kvalificēts nodarbinātais, kurš pieprasa Eiropas Savienības zilo karti;
- persona, kura pieprasa uzturēšanās atļauju saskaņā ar Imigrācijas likuma 23. panta pirmās daļas 28., 29., 30. vai 31. punktu. Šis nosacījums neattiecas uz trešās valsts pilsoni, kurš ir no valsts, kuras pilsoņiem, izsniedzot vīzu vai uzturēšanās atļauju, ir nepieciešama papildu pārbaude. Šis nosacījums neattiecas uz trešās valsts pilsoni, kuram ārvalstī piešķirts bezvalstnieka, bēgļa vai alternatīvais statuss vai piešķirta pagaidu aizsardzība;
- viņš uzturas Latvijā ar derīgu uzturēšanās atļauju;
- viņš likumīgi uzturas Latvijā un viņam ir citā Eiropas Savienības dalībvalstī izsniegta Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja;
- viņš ir tāda trešās valsts pilsoņa ģimenes loceklis, kuram citā Eiropas Savienības dalībvalstī izsniegta Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja un kurš Latvijā uzturas likumīgi, ja ģimene ir izveidota citā Eiropas Savienības dalībvalstī pirms tam, kad trešās valsts pilsonis, kuram ir citā dalībvalstī izsniegta Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja, pieprasījis termiņuzturēšanās atļauju Latvijā;
- viņš ir tādas valsts pilsonis, kuras pilsoņiem ieceļošanai Latvijā nav nepieciešama vīza;
- viņam ir derīga citā Šengenas līguma valstī izsniegta uzturēšanās atļauja;
- viņam ir derīga citā Eiropas Savienības dalībvalstī izsniegta termiņuzturēšanās atļauja, kas izsniegta kā uzņēmuma ietvaros pārceltam darbiniekam, un trešās valsts pilsonis pieprasa termiņuzturēšanās atļauju Latvijā kā uzņēmuma ietvaros pārcelts darbinieks.

²¹Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi" 6.punktu.

²² Saskaņā ar Imigrācijas likuma 28. pantu.

Latvijas normatīvajos aktos ir noteikta ģimenes locekļu ieceļošanas un uzturēšanās pieteikuma noraidīšana, pamatojoties uz sabiedrisko kārtību, valsts drošību vai veselības aizsardzību.

5. ĢIMENES ATKALAPVIEŅOŠANĀS PIETEIKUMA IESNIEGŠANA UN IZSKATĪŠANA

Lai īstenotu ģimenes apvienošanu, trešo valstu pilsoņiem ir jāiesniedz iesniegums par ģimenes atkalapvienošanu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē.

Uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai ir jāuzrāda derīgs ceļošanas dokuments un jāiesniedz radniecības vai svainības²³ apliecināšu dokumentu kopijas.²⁴

Ja nepilngadīgs bērns vēlas uzturēties Latvijā²⁵, papildus jāiesniedz tā vecāka notariāli apliecinātus vai Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes vai pārstāvniecības amatpersonas klātbūtnē parakstīts dokuments par piekrišanu bērna izceļošanai uz Latviju, kurš neieceļo kopā ar bērnu. Ja ikdienā aizgādību īsteno vecāks, ar kuru bērns ieceļo Latvijā, un nav noteikti ierobežojumi bērna dzīvesvietas maiņai bez otra vecāka piekrišanas, iesniedz attiecīgās valsts kompetentās iestādes izsniegtu dokumentu.

Ja trešās valsts pilsonis vēlas uzturēties Latvijā²⁶, jo pār trešās valsts pilsoni nodibināta aizbildnība vai aizgādība vai viņš iecelts par aizbildni vai aizgādni Latvijas pilsonim vai Latvijas nepilsonim, viņš iesniedz tiesas nolēmumu par aizbildnības vai aizgādības nodibināšanu.²⁷ Ja lēmumu par aizbildnības vai aizgādības nodibināšanu pieņēmusi ārvalsts kompetentā iestāde, aizbildnības vai aizgādības lietai jābūt pārņemtai bāriņtiesā Latvijā. Citi pierādījumi netiek pieņemti, un minētajai prasībai nav izņēmumu.

Ja bēgļa, alternatīvo statusu vai pagaidu aizsardzību ieguvušas personas ģimenes loceklis nevar iesniegt radniecības vai svainības apliecināšu dokumentu kopijas un ir rakstiski norādījis pamatotu iemeslu, iestāde var pieņemt dokumentus ģimenes atkalapvienošanai bez šiem dokumentiem.²⁸ Tādos gadījumos Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes amatpersonas pārbauda informāciju, ko sniegusi starptautisko aizsardzību ieguvuši persona pie ieceļošanas Latvijā, un lūdzot patvērumu. Starptautisko aizsardzību ieguvušās personas sniegtā informācija tiek salīdzināta ar tās ģimenes locekļu sniegto informāciju.

Katru lietu, kad persona nevar uzrādīt un iesniegt radniecību apliecināšos dokumentus, izskata individuāli. Uzturēšanās atļaujas noformēšana un saņemšana bez ceļošanas dokumenta nav iespējama.

Gan Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, gan Latvijas Republikas ārvalstu pārstāvniecības amatpersonas var aicināt gan starptautisko aizsardzību ieguvušo personu, gan viņa ģimenes locekli uz papildus interviju.²⁹

Trešās valsts pilsonim, iesniedzot pieteikumu, uzturēšanās atļaujas saņemšanai, kas pamatojas uz aizbildnību vai aizgādību, ir jāuzrāda tiesas nolēmums par aizbildnības vai aizgādības nodibināšanu.

Ģimenes atkalapvienošanas gadījumā trešās valsts pilsonis iesniedz dokumentus³⁰, kas apliecina paredzamo dzīvesvietu Latvijā,³¹ savukārt bēgļa vai alternatīvo statusu ieguvušās personas ģimenes

²³ Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumu" IV daļu:

- atbilstoši Imigrācijas likuma 23. panta pirmās daļas 1.punktam vēlas uzturēties pie radniekiem;
- atbilstoši Imigrācijas likuma 30. pantam vēlas uzturēties pie sava pilngadīgā bērna – Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa;
- atbilstoši Imigrācijas likuma 31. pantam vēlas uzturēties pie viena no vecākiem, kurš ir Latvijas pilsonis;
- atbilstoši Patvēruma likuma 54. panta pirmajai un otrajai daļai un 62. panta otrās daļas 2. punktam vēlas apvienoties ar saviem ģimenes locekļiem.

²⁴ Ja vēlas uzturēties pie laulātā, trešās valsts pilsonis iesniedz laulību apliecināša dokumenta kopiju;

²⁵ Saskaņā ar Imigrācijas likuma 23. panta pirmās daļas 1.punktu, 23. panta ceturtajai daļai vai 24. panta pirmās daļas 1. vai 2.punktu.

²⁶ Saskaņā ar Imigrācijas likuma 23. panta pirmās daļas 17.punktu vai 23. panta ceturto daļu.

²⁷ Ja trešās valsts pilsonis vēlas uzturēties Latvijā, jo pār trešās valsts pilsoni nodibināta aizbildnība vai aizgādība vai viņš iecelts par aizbildni vai aizgādni Latvijas pilsonim vai Latvijas nepilsonim.

²⁸ Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi" IV daļu.

²⁹ Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.564 "Uzturēšanās atļauju noteikumu" 8.punktu.

³⁰ Tas var būt īres līgums.

loceklim šādi dokumenti nav jāiesniedz.³² Šobrīd paredzamajai dzīvesvietai nav noteikti nekādi kritēriji – ne attiecībā uz dzīvojamo platību, ne atbilstību higiēnas vai drošības standartiem. Vienīgais kritērijs – dzīvesvietai jābūt reģistrētai Valsts adrešu reģistrā. Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes amatpersonas nevērtē dzīvesvietas veselības vai drošības apstākļus. Jābūt iesniegtiem dokumentiem, kas apliecina tiesības uzturēties norādītajā dzīves vietā.

Ja uzaicinātājs ir trešās valsts pilsonis, kuram ir termiņuzturēšanās atļauja, viņam uzturoties Latvijā, ir jābūt veselības apdrošināšanas polisei. Arī viņa ģimenes locekļiem, saņemot termiņuzturēšanās atļauju, ir jāuzrāda derīga veselības apdrošināšanas polise.³³

Savukārt, ja uzaicinātājs ir Latvijas pilsonis, nepilsonis vai trešās valsts pilsonis ar pastāvīgās uzturēšanās atļauju, tad viņam ir pieejama valsts veselības aprūpe, un viņam nav nepieciešama veselības polise. Tomēr arī viņa ģimenes locekļiem, saņemot termiņuzturēšanās atļauju, ir jāuzrāda veselības apdrošināšanas polise.

Tā kā bēgļa statusu ieguvušas personas ģimenes locekļiem tiek izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja, tad nosacījums par veselības apdrošināšanas polises nepieciešamību attiecināms tikai uz alternatīvo statusu ieguvušo personu ģimenes locekļiem.^{34,35} Pašām alternatīvo statusu ieguvušajām personām veselības apdrošināšanas polise nav jāuzrāda, saņemot termiņuzturēšanās atļauju.

Veselības apdrošināšanas polisei jāgarantē izdevumu segšana vismaz par šādiem pakalpojumiem, kas saistīti ar veselības aprūpi:

- neatliekamā medicīniskā palīdzība;
- dzīvībai vai veselībai bīstama kritiska stāvokļa ārstēšana stacionārā;
- transportēšana uz tuvāko ārstniecības iestādi, kurā sniedz neatliekamo medicīnisko palīdzību un dzīvībai vai veselībai bīstama kritiska stāvokļa ārstēšanu;
- transportēšana nogādāšanai atpakaļ mītnes zemē smagas slimības vai nāves gadījumā.

Polisē norādītais minimālais apdrošinātāja atbildības limits apdrošināšanas periodā nedrīkst būt mazāks par EUR 42 600.³⁶

Uzaicinātājam ir jāpierāda, ka viņa rīcībā ir pietiekami finanšu resursi, lai nodrošinātu sevi un ģimenes locekļus. Finanšu līdzekļiem jāatbilst minimālajai mēneša darba algai³⁷ (2016. - 370,00 EUR). Bērnam nepieciešamais iztikas nodrošinājums ir 60 % no minimālās mēneša darba algas apmēra (222,00 EUR)³⁸.

Finanšu līdzekļiem ir jāpietiek vienam gadam vai, ja personas paredzējušas uzturēties Latvijā īsāku laikposmu – uz attiecīgo uzturēšanās periodu.

Ja tiek iesniegts apliecinājums par paredzamo darba algu, tad atsevišķos gadījumos tiek pārbaudīts, vai tiek maksāti ar nodarbinātību saistītie nodokļi.

³¹ 2010. gada 21. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi".- Latvijas Vēstnesis Nr. 101, 29.06.2010.[stājās spēkā 01.07.2010.]

³² Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi" 33.² punktu.

³³ Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi" 73.punktu.

³⁴ Alternatīvo statusu saņēmušām personu ģimenes locekļiem izsniedz termiņuzturēšanās atļauju.

³⁵ Saskaņā ar Patvēruma likuma 54.(3) pantu.

³⁶ 2008. gada 28. jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.591 "Ārzemnieku veselības apdrošināšanas noteikumi".-Latvijas Vēstnesis Nr. 117, 31.07.2008.[stājās spēkā 01.08.2008.]

³⁷ 2010. gada 21. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 550 "Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanas kārtību".- Latvijas Vēstnesis Nr. 100, 28.06.2010.[stājās spēkā 17.07.2010.]

³⁸ Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 550 "Noteikumu par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanas kārtību" 11.6 apakšpunktu.

Atsevišķos gadījumos, kas ir saistīti ar humāniem apsvērumiem, personai izsniedz uzturēšanās atļauju arī tad, ja personai ir pieejams mazāks finanšu līdzekļu nodrošinājums. Bēgļa vai alternatīvo statusu ieguvušās personas ģimenes loceklim šādi dokumenti nav jāiesniedz.³⁹

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes amatpersonas pārbauda visus iesniegtos dokumentus, pirms tiek pieņemts lēmums par uzturēšanās atļaujas izsniegšanu.

Izmaksas, kas ir saistītas ar pastāvīgās uzturēšanās atļaujas Latvijā pieprasīšanai iesniegto dokumentu izskatīšanu:

- 90 dienu laikā – 99,60 EUR;
- 45 dienu laikā – 241,89 EUR;
- 10 darbdienu laikā – 384,18 EUR.

Izmaksas, kas ir saistītas ar termiņuzturēšanās atļaujas pieprasīšanai iesniegto dokumentu izskatīšanu Latvijas pilsoņa, Latvijas nepilsoņa un pastāvīgās uzturēšanās atļauju saņēmuša ārzemnieka laulātajam, viņa nepilngadīgajam bērnam vai aizbildnībā vai aizgādībā esošajai personai⁴⁰:

- 30 dienu laikā – 71,14 EUR;
- 10 darbdienu laikā – 213,43 EUR;
- piecu darbdienu laikā – 355,72 EUR.

Ja alternatīvo statusu ieguvusi persona vai viņas ģimenes loceklis pēc 5 gadiem vēlas pieteikties pastāvīgās uzturēšanās atļaujai, tad uz viņu attiecas tādas pašas prasības kā pārējiem trešo valstu pilsoņiem.

Ja persona nav nokārtojusi valsts valodas prasmes eksāmenu, Imigrācijas likums paredz atkārtotas termiņuzturēšanās atļaujas izsniegšanu uz pieciem gadiem, turklāt normatīvajā aktā paredzēti vairāki izņēmumi, kad valsts valodas prasmes pārbaude nav jākāro veselības traucējumu dēļ. Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes amatpersonas izvērtē arī katras ģimenes atkalapvienošanās lietas individuālos apstākļus, vērtējot arī personas saikni ar valsti un ģimeni.

Trešās valsts pilsonim arī uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai ģimenes atkalapvienošanas nolūkā, jāiesniedz izziņa par sodāmību⁴¹, ko izsniegusi kompetentā iestāde pilsonības, vai mītnes zemē, ja trešās valsts pilsonis tajā uzturējies ilgāk par 12 mēnešiem.

Izziņa par sodāmību nav nepieciešama personām, kurām ieceļošanai Latvijā nav nepieciešama vīza.

Papildus Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes amatpersonas pārbauda:

- vai trešās valsts pilsonim nav sodāmība Latvijā,
- vai persona nav iekļauta to ārzemnieku sarakstā, kuriem ieceļošana Latvijā ir aizliegta.⁴²

Valsts drošības iestādes veic papildus pārbaudi, ja persona ir no paaugstināta terorisma riska valsts, kuras pilsoņiem, izsniedzot vīzu vai uzturēšanās atļauju, veic papildu pārbaudi.⁴³

³⁹ Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi" 33².punktu.

⁴⁰ Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.1034 "Noteikumi par valsts nodevu par vīzas, uzturēšanās atļaujas vai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa Latvijas Republikā pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu un ar to saistītajiem pakalpojumiem" 52.punktu.

⁴¹ Trešās valsts pilsonim, kurš vecāks par 14 gadiem.

⁴² Saskaņā ar Imigrācijas likuma 4. pantu.

⁴³ 2010. gada 10. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr.554 "Noteikumi par valstīm, kuru pilsoņiem, izsniedzot vīzu vai uzturēšanās atļauju, veic papildu pārbaudi".- Latvijas Vēstnesis Nr.100, 28.06.2010.[stājās spēkā 29.06.2010.]

Saņemot termiņuzturēšanās atļauju, trešās valsts pilsonis Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes amatpersonai:

- uzrāda derīgu ceļošanas dokumentu;
- uzrāda dokumentu, kas apliecina, ka viņam ir derīga veselības apdrošināšanas polise;
- iesniedz Latvijas ārstniecības iestādes izsniegtu izziņu par veselības stāvokli, kurā apliecināts, ka trešās valsts pilsonim nav normatīvajos aktos par veselības traucējumiem un slimībām minēto veselības traucējumu vai slimību. Izziņu par veselības stāvokli neiesniedz, saņemot uzturēšanās atļauju, kas atkārtoti pieprasīta iepriekšējās uzturēšanās atļaujas derīguma termiņa laikā vai 90 dienu laikā pēc iepriekšējās uzturēšanās atļaujas derīguma termiņa beigām⁴⁴.

Pieteikumu izskata 30⁴⁵ dienu laikā. Paātrināta pieteikuma izskatīšana ir iespējama par paaugstinātu valsts nodevu – 10 darba dienu laikā un 5 darba dienu laikā.⁴⁶

Praksē ģimenes atkalapvienošanas lietas izskata vidēji 25 dienu laikā.⁴⁷

Ģimenes atkalapvienošana ar bērniem

Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikts, ka bērns ir persona, kas nav sasniegusi 18 gadu vecumu, izņemot tās personas, kuras saskaņā ar likumu izsludinātas par pilngadīgām vai stājušās laulībā pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas.⁴⁸ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes amatpersonas, pieņemot lēmumu par ģimenes atkalapvienošanu, katrā gadījumā, ņem vērā bērna labākās intereses.

Saskaņā ar Patvēruma likumu⁴⁹ nepilngadīga persona bez pavadības, kurai piešķirts starptautiskās aizsardzības statuss un kura nav precējusies, var atkalapvienoties ar savu no ārvalsts ieradušos māti un tēvu vai citu pieaugušo, kas saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem ir atbildīgs par starptautiskās aizsardzības saņēmēju, ja minētais starptautiskās aizsardzības saņēmējs ir nepilngadīgs un neprecējies, ar nosacījumu, ka šāda ģimene pastāvējusi jau izcelsmes valstī.

Ģimenes atkalapvienošanas gadījumos, kad apvienojas trešo valstu pilsoņi, kas nav starptautiskās aizsardzības statusa saņēmēji, kā pierādījumi tiek pieņemti tikai dokumenti.

Katra starptautiskās aizsardzības personas ģimenes atkalapvienošanas lieta tiek izskatīta individuāli, taču uzturēšanās atļaujas noformēšanai un saņemšanai ģimenes loceklim ir nepieciešams ceļošanas dokuments.

Ja starptautiskās aizsardzības statusu ieguvuši nepilngadīgā persona bez pavadības vēlas atkalapvienoties ar savu māti un tēvu, nepieciešams bāriņtiesas atzinums, ka tas ir nepilngadīgās personas interesēs. Atzinums jāuzrāda, noformējot izsaukumu, un to uzrāda nepilngadīgā likumiskais pārstāvis.⁵⁰

Integrācijas pasākumu nodrošināšanas procedūra

Latvijas tiesību aktos trešo valstu pilsoņiem, kuri vēlas saņemt termiņuzturēšanās atļauju, nav noteikta prasība izpildīt integrācijas pasākumus pirms un/vai pēc uzņemšanas.

⁴⁴ Saskaņā ar Ministru kabineta Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumu" VIII daļu.

⁴⁵ Valsts nodevas likme par uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu - 99,60 EUR.

⁴⁶ Ministru kabineta 2013. gada 1. oktobra noteikumu Nr.1034 "Noteikumi par valsts nodevu par vīzas, uzturēšanās atļaujas vai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa Latvijas Republikā pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu un ar to saistītajiem pakalpojumiem".-Latvijas Vēstnesis, Nr.200,14.10.2013.[stājās spēkā 01.01.2014.]

⁴⁷ Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes ekspertu sniegtā informācija.

⁴⁸ Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 3. pantu.

⁴⁹ Saskaņā ar Patvēruma likuma 54. panta otro daļu.

⁵⁰ Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumu" 12.7 apakšpunktu.

Pastāvīgās uzturēšanās atļauju trešo valstu pilsoņiem ir tiesības pieprasīt, kad Latvijā ir nodzīvojuši piecus gadus. Pastāvīgā uzturēšanās atļauja trešo valstu pilsonim, dzīvojot Latvijā, nodrošina daudz plašākas sociālās un ekonomiskās tiesības. Tomēr trešo valstu pilsonim ar šo statusu nav tiesības piedalīties Latvijas pašvaldību un parlamenta vēlēšanās.

Lai saņemtu termiņuzturēšanās atļauju, nav nepieciešams kārtot valodas eksāmenu.

Trešo valstu pilsoņiem tiek piedāvāti bezmaksas latviešu valodas apguves kursi, kad ir pieejams Eiropas Savienības fondu finansējums. Interneta vidē ir pieejami papildu materiāli latviešu valodas apguvei un valodas prasmes attīstībai,⁵¹ kā arī ir iespēja apmeklēt latviešu valodas kursus par saviem līdzekļiem.

Latvijas kompetentās iestādes plāno veikt izmaiņas trešo valstu pilsoņu obligātajos integrācijas pasākumos. Ir plānots mainīt pašreizējo regulējumu, definējot imigrantu grupas, kurām integrācijas pasākumi (valodas un integrācijas kursi pēc ieceļošanas valstī) varētu tikt noteikti kā obligāta prasība. Plānots, ka valsts nenodrošinās pasākumu finansējumu, bet nodrošinās piekļuvi standartizētai mācību programmai.

6. PIEKĻUVE TIESĪBĀM PĒC ĢIMENES ATKALAPVIENOŠANĀS

Piekļuve izglītībai

Latvijā visiem trešo valstu pilsoņiem Informācijas centros imigrantiem, kas atrodas lielākajās Latvijas pilsētās, ir pieejama informācija par izglītības sistēmu un iespējām apgūt valodu.⁵² Klientu konsultanti sniedz bezmaksas informāciju arī telefoniski.

2015.gadā noslēdzās Starptautiskās Migrācijas organizācijas projekts „Drošība un tolerance – imigrantu veiksmīgas integrācijas priekšnosacījumi Latvijā, V posms”, kurā organizēja Latviešu valodas un integrācijas kursus sievietēm. Projekts darbojās piecus gadus, kura mērķis bija sekmēt trešo valstu pilsoņu iekļaušanos Latvijas sabiedrībā, īstenojot izglītojošus un informatīvus pasākumus sievietēm, kā arī organizēt sabiedrību saliedējošus pasākumus, kuros piedalījās trešo valstu pilsoņi un Latvijas iedzīvotāji⁵³.

Piekļuve nodarbinātībai un pašnodarbinātības iespējām

Atsevišķu kategoriju trešo valstu pilsoņiem, kas ir Latvijas pilsoņu laulātie, ir neierobežota piekļuve darba tirgum.⁵⁴

⁵¹ Latviešu valodas aģentūras vietnē:

<http://maciunmacies.valoda.lv/valodas-apguve/e-nodarbibas#tab2>

Portāls trešo valstu valstspiederīgajiem "Saziņas tilts":

- <http://www.sazinastilts.lv/language-learning/language-portfolio/>
- <http://www.sazinastilts.lv/language-learning/vocabulary/>

⁵² Filiāles atrodas Rīgā, Daugavpilī, Jelgavā, Cēsīs un Liepājā.

⁵³ Noslēdzies projekta "Drošība un tolerance - imigrantu veiksmīgas integrācijas priekšnosacījumi Latvijā" V posms.-Pieejams: [http://iom.lv/lv/integration.\(sk.25.11.2016.\)](http://iom.lv/lv/integration.(sk.25.11.2016.))

⁵⁴ Saskaņā ar Imigrācijas likuma 9. pantu tiesības uz nodarbinātību bez ierobežojumiem piešķir trešo valstu pilsoņiem, kas ir saņēmuši:

- pastāvīgās uzturēšanās atļauju vai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauju Latvijā;
- termiņuzturēšanās atļauju kā Latvijas pilsoņa, Latvijas nepilsoņa vai pastāvīgās uzturēšanās atļauju saņēmuša trešā valsts pilsoņa laulātais;
- termiņuzturēšanās atļauju kā Latvijas pilsoņa, Latvijas nepilsoņa vai pastāvīgās uzturēšanās atļauju saņēmuša trešā valsts pilsoņa laulātā bērns un tiks nodarbināts atbilstoši Darba likumā noteiktajai kārtībai;
- termiņuzturēšanās atļauju kā Latvijas pilsoņa pilngadīgais bērns vai kā viņa ģimenes loceklis;
- termiņuzturēšanās atļauju kā persona, kurai piešķirts alternatīvais statuss, vai kā šīs personas ģimenes loceklis;
- termiņuzturēšanās atļauju kā persona, kurai Latvijā piešķirts pagaidu aizsardzības statuss;
- termiņuzturēšanās atļauju kā persona, kura iecelta par aizbildni vai aizgādni Latvijas pilsonim vai Latvijas nepilsonim;
- termiņuzturēšanās atļauju līdz dienai, kad stājas spēkā tiesas spriedums par laulības šķiršanu un bērna dzīvesvietas noteikšanu, vai līdz dienai, kad zvērināts notārs taisījis laulības šķiršanas apliecību;
- termiņuzturēšanās atļauju kā persona, kurai piešķirts Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statuss citā Eiropas Savienības dalībvalstī, vai kā šīs personas ģimenes loceklis, kas vienu gadu uzturējies Latvijā ar termiņuzturēšanās atļauju un vēlas tikt nodarbināts Latvijā;

Citu kategoriju ģimenes locekļiem ir jāpiesakās uzturēšanās atļaujai ar tiesībām uz nodarbinātību.⁵⁵

Šobrīd izskatīšanā ir grozījumu projekts Imigrācijas likumā, kas paredzēs piešķirt tiesības uz nodarbinātību un pašnodarbinātas personas aktivitāšu veikšanu to trešo valstu pilsoņu, kas paši ir nodarbināti Latvijā, ģimenes locekļiem.

Piekļuve profesionālās ievirzes konsultācijām un apmācībām

Atsevišķām trešo valstu pilsoņu kategorijām ir pieeja apmācībām. Saskaņā ar Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumu⁵⁶ piekļuve galvenajiem Aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem un apmācībām ir šādām personu kategorijām:

- Latvijas pilsonis vai Latvijas nepilsonis, vai persona, kurai ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja Latvijā, vai minēto personu laulātais, kam ir termiņuzturēšanās atļauja Latvijā;
- persona, kurai ir termiņuzturēšanās atļauja saistībā ar alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijā, vai šo personu ģimenes loceklis, kam ir termiņuzturēšanās atļauja Latvijā;
- persona, kurai ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja saistībā ar bēgļa statusa piešķiršanu Latvijā, vai šo personu ģimenes loceklis, kam ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja Latvijā;
- persona, kurai ir Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja saistībā ar Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statusa piešķiršanu Latvijā, vai šīs personas laulātais, kam ir termiņuzturēšanās atļauja Latvijā.

Daži pasākumi tiek pielāgoti personu vajadzībām, kuriem ir valodas barjeras (piemēram, valodu kursi, neizmantojot starpniekvalodas). Trešo valstu pilsoņi tiek iesaistīti vispārējos Aktīvās darba tirgus politikas pasākumos un apmācībās, pamatojoties uz viņu vajadzībām, tādējādi veicinot viņu sociālekonomisko integrāciju. Nodarbinātības valsts aģentūra⁵⁷ īsteno mērķtiecīgu pieeju bezdarbnieku profilēšanu, meklējot darbu, sagatavojot atsevišķus plānus, sniedzot karjeras konsultāciju un palīdzību darba meklēšanā, kā arī piedāvājot atbilstošus nodarbinātības un apmācības pasākumus.

Tiesības pieteikties autonomām uzturēšanās tiesībām

Ģimenes loceklim ir autonomas tiesības pieteikties uzturēšanās atļaujai neatkarīgi no uzaicinātāja. Ģimenes loceklis pēc piecu gadu uzturēšanās Latvijā ar termiņuzturēšanās atļauju var pieprasīt pastāvīgās uzturēšanās atļauju vai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusu Latvijā, kas dod autonomas tiesības uzturēties Latvijā. Ja trešās valsts pilsonis saņem pastāvīgās uzturēšanās atļauju, tad arī viņa

-
- termiņuzturēšanās atļauju kā persona, kura veikusi ieguldījumu kapitālsabiedrības pamatkapitālā saskaņā ar šā likuma [23.pantu](#) pirmās daļas 28.punktu, vai kā šīs personas ģimenes loceklis;
  - termiņuzturēšanās atļauju kā persona, kura iegādājusies un kurai pieder nekustamais īpašums saskaņā ar šā likuma [23.pantu](#) pirmās daļas 29.punktu, vai kā šīs personas ģimenes loceklis;
  - termiņuzturēšanās atļauju kā persona, kura veikusi finanšu investīcijas Latvijas kredītiestādē saskaņā ar šā likuma [23.pantu](#) pirmās daļas 30.punktu, vai kā šīs personas ģimenes loceklis;
  - termiņuzturēšanās atļauju, pamatojoties uz iekšlietu ministra lēmumu, kas pieņemts saistībā ar valsts interesēm;
  - termiņuzturēšanās atļauju, pamatojoties uz Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes priekšnieka lēmumu, kas pieņemts saistībā ar starptautiskajām tiesību normām vai humāniem apsvērumiem;
  - termiņuzturēšanās atļauju kā tāda trešās valsts pilsoņa ģimenes loceklis, kuram Latvijā izsniegta Eiropas Savienības zilā karte;
  - termiņuzturēšanās atļauju kā persona, kura iegādājusies valsts bezprocentu vērtspapīrus saskaņā ar šā likuma [23.pantu](#) pirmās daļas 31.punktu, vai kā šīs personas ģimenes loceklis.

⁵⁵ Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes ekspertu sniegtā informācija.

⁵⁶ Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likums.-Latvijas Vēstnesis, Nr.80, 29.05.2002.[stājās spēkā 01.07.2002.]

⁵⁷ Valsts nodarbinātības dienests Latvijā.

nepilngadīgajam bērnam ir tiesības pieprasīt pastāvīgās uzturēšanās atļauju.⁵⁸ Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā var uzņemt personas:

- kuras ir sasniegušas 15 gadu vecumu;
- kurām naturalizācijas iesnieguma iesniegšanas dienā pastāvīgā dzīvesvieta ne mazāk kā pēdējos piecus gadus ir bijusi Latvijā, no kuriem kopumā pieļaujams gada pārtraukums, kas nevar būt pēdējā gadā pirms naturalizācijas iesnieguma iesniegšanas dienas. Trešās valsts pilsonim vai bezvalstniekam piecu gadu termiņš tiek skaitīts no pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanas dienas.

Ja trešās valsts pilsonis vēlas saņemt pastāvīgās uzturēšanās atļauju ģimenes apvienošanas nolūkā, viņam ir jānokārto latviešu valodas prasmes pārbaude un ir jāzina latviešu valoda vismaz pamata līmenī - A2 pakāpē. Personai ir jāspēj vienkāršos teikumos sazināties par ikdienas un viņai zināmām profesionālām tēmām, lasīt un saprast vienkāršus tekstus par sadzīvi un darbu, prast aizpildīt tipveida dokumentus (piemēram, veidlapas, rēķinus, kvītis), jāprot uzrakstīt personiska satura īsus tekstus, uztvert un saprast dabiskā tempā skaidri runātus neliela apjoma ar personas darbu un sadzīvi saistītus tekstus. Pēc sekmīgi nokārtotas pārbaudes, persona saņem valsts valodas prasmes apliecību. Šī prasība neattiecas uz bēgļi un viņa ģimenes locekli.

Izmaksas, kas, saistītas ar valodas apguvi pastāvīgās uzturēšanās atļaujas ieguvei, ietver:

- Valodas apguves kursi;
- Valsts nodeva par valsts valodas prasmes pārbaudi 14.23 EUR.

Citas ģimenes locekļu tiesības Latvijā

Trešā valsts pilsoņa ģimenes locekļiem ir tiesības uz valsts un pašvaldību atbalstu.

Tiesības uz valsts un pašvaldību sniegto atbalstu ir atkarīgas no ģimenes locekļa uzturēšanās statusa valstī. Personām, kurām piešķirta pastāvīgās uzturēšanās atļauja ir pieejams plašāks atbalsts nekā personām, kuras Latvijā uzturas ar termiņuzturēšanās atļaujām.

Veselības aprūpe

Ģimenes locekļi, kas ir trešo valstu pilsoņi, un kuriem ir pastāvīgās uzturēšanās atļaujas, ārstniecības pakalpojumus var saņemt no valsts pamatbudžeta un saviem līdzekļiem. Šo personu bērni, kā arī bēgļu un personu, kurām piešķirts alternatīvais statuss, bērni ārstniecības pakalpojumus var saņemt bez maksas.

Latvijas pilsoņu un Latvijas nepilsoņu laulātajām, kurām ir termiņuzturēšanās atļauja Latvijā, grūtnieču aprūpi un dzemdību palīdzību ir tiesības saņemt bez maksas.^{59, 60}

Ģimenes locekļiem, kuriem ir termiņuzturēšanās atļaujas, ir pieejami veselības apdrošināšanas polisē noteiktie pakalpojumi, kā arī šīs personas var izmantot veselības aprūpes pakalpojumus par saviem līdzekļiem.

Valsts sociālie pabalsti un sociālā palīdzība

Latvijas normatīvie akti paredz, ka tiesības saņemt valsts sociālos pabalstus⁶¹ ir trešās valsts pilsoņiem, kuriem ir pastāvīgā uzturēšanās atļauja. Ģimenes locekļiem, kuriem ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja, ir pieejams tāds pats sociālās palīdzības apjoms, ko valsts un pašvaldība nodrošina pilsoņiem.⁶²

⁵⁸ Saskaņā ar Imigrācijas likuma 24. panta 1.daļu.

⁵⁹ Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

⁶⁰ Ārstniecības likums.- Latvijas Vēstnesis, Nr. 167/168, 01.07.1997.[stājās spēkā 01.10.1997.]

⁶¹ Regulāri izmaksājami valsts sociālie pabalsti ir šādi:

1) ģimenes valsts pabalsts;

Trešo valstu pilsoņiem ar termiņuzturēšanās atļaujām nav pieejami valsts garantētie sociālie pakalpojumi, kā arī juridiskā un sociālā palīdzība⁶³.

Latvijā likumīgi strādājoši trešo valstu pilsoņi var saņemt pabalstus, kas ir saistīti ar sociālās apdrošināšanas iemaksu veikšanu, bet nevar saņemt pabalstus, kas Latvijas pilsoņiem tiek izmaksāti neatkarīgi no veiktajām sociālās apdrošināšanas iemaksām. Latvija ir noslēgusi divpusējo sadarbības līgumu ar Krieviju, Ukrainu, Baltkrieviju, ASV un Kanādu, kas paredz, ka darba stāžs, kuru trešās valsts pilsonis uzkrāj Latvijā, tiek pārskaitīts uz trešās valsts pilsoņa izcelsmes valsti.⁶⁴

Latvijā likumīgi nodarbinātai personai ir pieejami 6 pabalstu veidi:

- slimības pabalsts;
- maternitātes un paternitātes pabalsts;
- vecāku pabalsts;
- apbedīšanas pabalsts;
- invaliditātes pabalsts;
- atlīdzība par nelaimes gadījumu darbā.⁶⁵

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtību nosaka pašvaldības, tādēļ sociālā atbalsta saņemšanas apjoms un kārtība dažādās pašvaldībās var atšķirties. Turklāt pašvaldības sociālos pakalpojumus sniedz, tikai pamatojoties uz sociālā darba speciālista veiktu personas individuālo vajadzību un resursu novērtējumu.

Bezdarbnieka pabalsts

Trešās valsts pilsonis var kļūt par bezdarbnieku un saņemt bezdarbnieka pabalstu, ja:

- viņam ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja;
- viņš ir pastāvīgās uzturēšanās atļauju saņēmušā laulātais;
- viņš ir bēglis vai bēgļa ģimenes loceklis ar pastāvīgās uzturēšanās atļauju;
- viņš ir persona ar alternatīvo statusu vai arī šādas personas ģimenes loceklis ar termiņuzturēšanās atļauju.

Uzturēšanās atļaujas bēgļu un personu ar alternatīvo statusu ģimenes locekļiem

2) bērna kopšanas pabalsts;

3) pabalsts aizbildnim par bērna uzturēšanu;

4) atlīdzība par aizbildņa pienākumu pildīšanu;

5) atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu;

6) pabalsts transporta izdevumu kompensēšanai invalīdiem, kuriem ir apgrūtināta pārvietošanās;

7) valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts;

8) atlīdzība par adoptējamā bērna aprūpi;

9) bērna invalīda kopšanas pabalsts;

10) pabalsts invalīdam, kuram nepieciešama kopšana.

(2) Vienreiz izmaksājami valsts sociālie pabalsti ir šādi:

1) bērna piedzimšanas pabalsts;

2) apbedīšanas pabalsts;

3) atlīdzība par adopciju.

⁶² Valsts sociālo pabalstu likums.-Latvijas Vēstnesis, Nr.168, 19.11.2002.-[stājās spēkā 01.01.2003.]

⁶³ Piemēram: sociālais atbalsts un rehabilitācija, iespēja apmesties patversmē un krīzes centrā, materiāls pabalsts maznodrošinātajiem

⁶⁴ Tas nozīmē, ka trešās valsts pilsoņa Latvijā veiktās sociālās apdrošināšanas iemaksas tiek ņemtas vērā arī trešās valsts pilsoņa izcelsmes valstī, aprēķinot, piemēram, bezdarbnieku pabalsta apmēru.

⁶⁵ Likums "Par valsts sociālo apdrošināšanu".- Latvijas Vēstnesis, Nr. 274/276, 21.10.1997.-[stājās spēkā 01.01.1998.]

Gadījumā, kad bēgļa vai alternatīvo statusu ieguvusi persona atkalapvienojas ar saviem ģimenes locekļiem, kuri atrodas ārvalstīs, ģimenes locekļiem bēgļa vai alternatīvais statuss netiek piešķirts. Statuss var tikt piešķirts tikai tad, ja persona pati ir lūgusi patvērumu Latvijā.

Bēgļa ģimenes loceklim izsniedz pastāvīgās uzturēšanās atļauju. Alternatīvo statusu ieguvušas personas ģimenes loceklim izsniedz termiņuzturēšanās atļauju uz tādu pašu laiku, uz kādu izsniegta termiņuzturēšanās atļauja alternatīvo statusu ieguvušai personai. Pastāvīgās uzturēšanās atļauju bēgļa ģimenes loceklis reģistrē reizi piecos gados, un reģistrācijas termiņš nav saistīts ar bēgļa pastāvīgās uzturēšanās atļaujas reģistrācijas termiņu. Alternatīvo statusu ieguvušas personas ģimenes locekļa uzturēšanās atļauja ir cieši saistīta ar alternatīvo statusu ieguvušas personas termiņuzturēšanās atļaujas derīguma termiņu.

Ģimenes locekļu tiesības ir atkarīgas no saņemtā uzturēšanās atļaujas veida un ir vienlīdzīgas ar pārējo personu kategoriju tiesībām, kuras Latvijā ir saņēmušas pastāvīgo vai termiņuzturēšanās atļauju.

Alternatīvo statusu ieguvušas personas ģimenes loceklis par termiņuzturēšanās atļaujas pieprasīšanai iesniegto dokumentu izskatīšanu maksā šādu valsts nodevu:⁶⁶

- 30 dienu laikā – 21,34 EUR;
- 10 darbdienu laikā – 42,69 EUR;
- piecu darbdienu laikā – 64,03 EUR.

Nepilngadīgas alternatīvo statusu ieguvušas personas bez pavadības tēvs vai māte maksā šādu valsts nodevu:⁶⁷

- 30 dienu laikā – 99,60 EUR;
- 10 darbdienu laikā – 241,89 EUR;
- piecu darbdienu laikā – 384,18 EUR.

Bēgļa statusu ieguvušas personas ģimenes locekļiem par dokumentu pastāvīgās uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai izskatīšanu maksājama valsts nodeva:⁶⁸

- 30 dienu laikā – 64,03 EUR;
- 10 darbdienu laikā – 142,29 EUR;
- piecu darbdienu laikā – 170,74 EUR.

Nepilngadīga bēgļa tēvs un māte maksā šādu valsts nodevu:⁶⁹

- 90 dienu laikā – 99,60 EUR;
- 45 dienu laikā – 241,89 EUR;
- 10 darbdienu laikā – 384,18 EUR.

Bērns līdz 16 gadu vecumam ir atbrīvots no valsts nodevas maksāšanas par dokumentu uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai izskatīšanu 30 dienu laikā.⁷⁰

⁶⁶ Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.1034 "Noteikumi par valsts nodevu par vīzas, uzturēšanās atļaujas vai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa Latvijas Republikā pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu un ar to saistītajiem pakalpojumiem" 5.3. apakšpunktu.

⁶⁷ Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.1034 "Noteikumi par valsts nodevu par vīzas, uzturēšanās atļaujas vai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa Latvijas Republikā pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu un ar to saistītajiem pakalpojumiem" 5.1. apakšpunktu.

⁶⁸ Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.1034 "Noteikumi par valsts nodevu par vīzas, uzturēšanās atļaujas vai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa Latvijas Republikā pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu un ar to saistītajiem pakalpojumiem" 5.8.apakšpunktu.

⁶⁹ Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.1034 "Noteikumi par valsts nodevu par vīzas, uzturēšanās atļaujas vai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa Latvijas Republikā pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu un ar to saistītajiem pakalpojumiem" 5.6.apakšpunktu.

Valsts nodevas apmērs par personas apliecības (uzturēšanās atļaujas) izsniegšanu 10 darba dienu laikā ir 14,23 EUR un 2 darba dienu laikā 28,46 EUR.⁷¹

Nosacījumi, kas attiecas uz uzaicinātājiem un / vai ģimenes locekļiem pēc uzņemšanas ģimenes atkalapvienošanās nolūkā

Pēc ģimenes atkalapvienošanas noteikti nosacījumi attiecas gan uz uzaicinātāju, gan uz ģimenes locekli.

Vienu reizi gadā Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde pārbauda, vai ir saglabājušies nosacījumi, kas ļāva trešo valstu pilsoņiem saņemt termiņuzturēšanās atļauju. Termiņuzturēšanās atļauju anulē, ja:

- trešās valsts pilsonis vai viņa uzaicinātājs sniedzis nepatiesas ziņas vai iesniegtie dokumenti iegūti prettiesiski vai ir viltoti;
- trešās valsts pilsonim nav nepieciešamo finanšu līdzekļu, lai uzturētos Latvijā;
- trešās valsts pilsonis ir iekļauts sarakstā vai konstatēts, ka viņam ir noteikts ieceļošanas aizliegums Šengenas teritorijā;
- trešās valsts pilsonis ar tiesas spriedumu atzīts par vainīgu tāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanā Latvijā vai ārpus tās, par ko Latvijas likumā paredzēts sods — brīvības atņemšana uz laiku, kas ir ilgāks par diviem gadiem;
- trešās valsts pilsonis iestājies ārvalsts militārajā dienestā;
- ir pamats uzskatīt, ka trešās valsts pilsonis noslēdzis fiktīvu laulību, lai saņemtu uzturēšanās atļauju Latvijā;
- uzaicinātājs rakstveidā atsauc izsaukumu;
- uzaicinātājs zaudējis tiesisko statusu vai tiesības uzturēties Latvijas Republikā;
- trešās valsts pilsonis nav izpildījis lēmumā par uzturēšanās atļaujas izsniegšanu norādītos nosacījumus;
- trešās valsts pilsonis izceļojis uz pastāvīgu dzīvi citā valstī;
- trešās valsts pilsonis ir nodrošinājis ar dzīvesvietu citu ārzemnieku, kurš nelikumīgi uzturas Latvijas Republikā;
- ar tiesas spriedumu konstatēts, ka trešās valsts pilsonis palīdzējis citam trešās valsts pilsonim nelikumīgi ieceļot Latvijā;
- uzaicinātājs ilgāk par sešiem mēnešiem gada laikā uzturas ārpus Latvijas, izņemot gadījumu, kad uzaicinātājs ir jūrnieks vai pilda militāro dienestu Latvijas Republikas Nacionālajos bruņotajos spēkos vai civil dienestu ārpus Latvijas Republikas, vai uzturēšanās atļauja izsniegta uzaicinātāja laulātajam un viņu ģimenē ir kopīgs bērns;
- laulātie neievēro Imigrācijas likuma 26. panta trešās daļas nosacījumus vai ir pamats uzskatīt, ka laulība faktiski nepastāv;
- atteikts reģistrēt termiņuzturēšanās atļauju vai trešās valsts pilsonis triju mēnešu laikā no Imigrācijas likumā noteiktās uzturēšanās atļaujas reģistrēšanas dienas nav iesniedzis dokumentus uzturēšanās atļaujas reģistrēšanai;

⁷⁰ Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.1034 "Noteikumi par valsts nodevu par vīzas, uzturēšanās atļaujas vai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa Latvijas Republikā pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu un ar to saistītajiem pakalpojumiem" 10.8 apakšpunktu.

⁷¹ Saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 21. februāra noteikumu Nr.133 „Noteikumi par valsts nodevu par personu apliecinošu dokumentu izsniegšanu” 4.punktu.

- kompetentas valsts iestādes sniegušas informāciju, kas ir par pamatu tam, lai aizliegtu trešās valsts pilsonim uzturēties Latvijā vai citas Šengenas līguma dalībvalsts teritorijā;
- ir pamats uzskatīt, ka trešās valsts pilsonis patiesais uzturēšanās atļaujas pieprasīšanas mērķis neatbilst iesniegtajos dokumentos norādītajam;
- trešās valsts pilsonis pēdējā gada laikā bijis nodarbināts, bet viņam nebija tiesību uz nodarbinātību;
- trešās valsts pilsonis pēdējā gada laikā ir nodarbinājis citu trešās valsts pilsoni, kuram nav tiesību uz nodarbinātību.⁷²

Vienu reizi 5 gados Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde pārbauda, vai ir saglabājušies nosacījumi, kas ļāva trešo valstu pilsoņiem saņemt pastāvīgās uzturēšanās atļauju. Pastāvīgās uzturēšanās atļauju anulē, ja:

- trešās valsts pilsonis sniedzis nepatiesas ziņas;
- trešās valsts pilsonis ir iekļauts to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā ir aizliegta;
- trešās valsts pilsonis ar tiesas spriedumu atzīts par vainīgu smaga vai sevišķi smaga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā Latvijas Republikā;
- trešās valsts pilsonis uzturas ārpus Latvijas vairāk par 12 mēnešiem nepārtraukti, izņemot gadījumu, kad prombūtne pieteikta Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un tai ir dokumentāri apliecināts attaisnojošs iemesls (no personas neatkarīgi apstākļi vai izglītības iegūšana);
- trešās valsts pilsonis izceļo vai izceļojis uz pastāvīgu dzīvi ārvalstī;
- ir pamats uzskatīt, ka nodibinātā adopcija ir fiktīva un dibināta, lai trešās valsts pilsonis varētu saņemt uzturēšanās atļauju Latvijā;
- trešās valsts pilsonis ir zaudējis vai viņam atņemts bēgļa statuss;
- trešās valsts pilsonis ir bēgļa statusu zaudējušas personas ģimenes loceklis;
- trešās valsts pilsonim piešķirts Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statuss Latvijā;
- trešās valsts pilsonis ir ieguvis Latvijas pilsonību;
- trešās valsts pilsonis sešu mēnešu laikā no atļaujai noteiktās reģistrēšanas dienas nav iesniedzis dokumentus uzturēšanās atļaujas reģistrēšanai.⁷³

Ja bēglis vai alternatīvo statusu ieguvusī persona zaudē vai tai atņem piešķirto statusu⁷⁴, viņu ģimenes loceklim anulē uzturēšanās atļauju.⁷⁵ Izņēmums ir gadījums, ja bēglis vai alternatīvo statusu ieguvusī persona ir ieguvusi Latvijas pilsonību.

Papildus tiek ņemti vērā arī iepriekš minētie nosacījumi, kad uzturēšanās atļauja var tikt anulēta.

Informācija par pamatu saņemt uzturēšanās atļauju tiek pārbaudīta, termiņuzturēšanās atļaujas⁷⁶ gadījumā pie atkārtotas uzturēšanās atļaujas izsniegšanas, bet pastāvīgās uzturēšanās⁷⁷ atļaujas gadījumā pie reģistrācijas. Kopumā informācija tiek pārbaudīta, tiklīdz tā nonāk Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes rīcībā.

⁷² Saskaņā ar Imigrācijas likuma 35. pantu.

⁷³ Saskaņā ar Imigrācijas likuma 35. pantu.

⁷⁴ Saskaņā ar Patvēruma likuma X nodaļu.

⁷⁵ Imigrācijas likuma noteiktajā kārtībā.

⁷⁶ Alternatīvais statuss.

⁷⁷ Bēgļa statuss.

Trešās valsts pilsoņa uzturēšanās atļauju anulē, ja viņš neizpilda, kādu no nosacījumiem.

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes amatpersonas izvērtē katru gadījumu atsevišķi un pieņem lēmumu, vai uzturēšanās atļauja ir anulējama.⁷⁸

Izaicinājumi un labā prakse

Trešo valstu pilsoņi ģimenes atkalapvienošanas tiesību īstenošanā sastopas ar šādiem izaicinājumiem:

- Finanšu līdzekļu iztikas nodrošinājums;
- Apliecinājums par otra vecāka piekrišanu bērna izceļošanai uz Latviju.⁷⁹ Dažādu iemeslu dēļ trešās valsts pilsonim ne vienmēr ir iespējams sazināties ar otru vecāku un saņemt šādu dokumentu. Gadījumos, kad nav iespējams sazināties ar trešās valsts pilsoņa bērna otru vecāku un saņemt piekrišanu par bērna izceļošanu uz Latviju, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes amatpersonas pieļauj iespēju citā veidā pierādīt, ka nepilngadīgais bērns netiek nelikumīgi izvests no savas mītnes valsts. Piemēram, attiecīgās trešās valsts vēstniecība var apliecināt, ka ir informēta par bērna iecelšanu un uzturēšanos Latvijā.
- Dokumentu uzturēšanās atļaujas saņemšanai ģimenes atkalapvienošanās nolūkā iesniegšanas neiespējamība savā valstī. Daudzās valstīs nav pieejamas Latvijas diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības. Liela daļa starptautiskās aizsardzības statusu ieguvušo personu nāk no valstīm, kur notiek karadarbība un personu dzīvības var tikt apdraudētas. Izceļošana uz citu valsti, kurā ir Latvijas pārstāvniecība, un uzturēšanās tajā līdz tiek pieņemts lēmums personas lietā par uzturēšanās atļaujas piešķiršanu, bieži vien nav iespējama finansiālu apsvērumu dēļ.
- Dokumentu saņemšana no izcelsmes valsts gadījumos, ja dokumentus ģimenes atkalapvienošanai trešo valstu pilsoņi ir tiesīgi iesniegt, uzturoties Latvijas teritorijā. Dažkārt dokumenti, kas ir nepieciešami uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai, nav legalizēti vai pareizi noformēti, un līdz ar to ģimenes atkalapvienošanas pieteikuma izskatīšana nevar tikt pabeigta. Atsevišķos gadījumos Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, izvērtējot individuālo situāciju, izsniedz vai pagarina personām vīzas, lai viņi var uzturēties Latvijā, kamēr tiek pieņemts galīgais lēmums ģimenes atkalapvienošanas lietā.⁸⁰
- Latviešu valodas apguve un mācību priekšmetu satura apguve. Bērni mācās latviešu valodu caur mācību priekšmetu. Lai atvieglotu pedagogu darbu, latviešu valodas aģentūra izstrādājusi daudz dažādu palīgmateriālu, kā ārvalstu skolēniem palīdzēt apgūt latviešu valodu.
- Iesaiste darba tirgū latviešu valodas zināšanu trūkuma dēļ. Ņemot vērā šo izaicinājumu, ir veiktas izmaiņas - persona var piedalīties Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu ietvaros trīs valoduursos viena gada periodā, nevis kā iepriekš divos valoduursos. Tiek veidotas jauna veida apmācības, kas paredz apvienot latviešu valodas apguvi ar nodarbinātību.
- Kultūras atšķirības veselības aprūpes jomā. Ne visās kultūrās ir, pieņemams, ka pretēja dzimuma ārsts sniedz personai medicīnisko palīdzību.

⁷⁸ Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes ekspertu sniegtā informācija.

⁷⁹ Otra vecāka notariāli apliecināts vai Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes vai pārstāvniecības amatpersonas klātbūtnē parakstīts dokuments par piekrišanu bērna izceļošanai uz Latviju.

⁸⁰ Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes ekspertu sniegtā informācija.

- Tulkošanas pakalpojumu pieejamība visu diennakti. Biedrība "Patvērums "Drošā māja"" šobrīd, steidzamos gadījumos, sniedz diennakts tulkošanas pakalpojumus.
- Atteikšanās no savas valsts pilsonības. Viens no Pilsonības likuma kritērijiem nosaka, ka trešās valsts pilsonim, lai saņemtu Latvijas pilsonību, jāatsakās no savas iepriekšējās pilsonības. Atsevišķu trešo valstu pilsoņiem ir sarežģīti atteikties no pilsonības, jo viņu pilsonības valstī nepastāv šāda procedūra, vai arī tā ir ļoti laikietilpīga.

Trešo valstu pilsoņu ģimenes atkalapvienošanas tiesību nodrošināšanā iesaistītajām iestādēm ir šādi labās prakses piemēri:

- Gadījumos, kad nav iespējams sazināties ar trešās valsts pilsoņa bērna otru vecāku un saņemt piekrišanu par bērna izceļošanu uz Latviju, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes amatpersonas pieļauj iespēju citā veidā pierādīt, ka nepilngadīgais bērns netiek nelikumīgi izvests no savas mītnes valsts. Piemēram, attiecīgās trešās valsts vēstniecība var apliecināt, ka ir informēta par bērna ieceļošanu un uzturēšanos Latvijā.⁸¹

---

⁸¹ Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes ekspertu sniegtā informācija.

1. PIELIKUMS

1 STATISTIKAS PIELIKUMS

Kopējais ģimenes atkalapvienošanas pieteikumu skaits Latvijā																		
Gads	2011			2012			2013			2014			2015			2016		
	Vīr.	Siev.	Kopā	Vīr.	Siev.	Kopā	Vīr.	Siev.	Kopā	Vīr.	Siev.	Kopā	Vīr.	Siev.	Kopā	Vīr.	Siev.	Kopā
Uzaicinātāja statuss																		
Starptautiskās aizsardzības saņēmēji: - bēgļi - alternatīvās aizsardzības saņēmēji; - nepilngadīgie bez pavadības.	0	0	0	NI	NI	6	0	0	0	NI	NI	1	0	0	0	NI	NI	14
Personas uzņemtas saistībā ar nodarbinātību*	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI
Personas uzņemtas saistībā ar studijām	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI
Citu kategoriju migranti	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI
Kopā	NI	NI	NI	NI	NI	6	NI	NI	NI	NI	NI	1	NI	NI	NI	NI	NI	14

Gads	2011			2012			2013			2014			2015			2016		
	Vīr.	Siev.	Kopā	Vīr.	Siev.	Kopā	Vīr.	Siev.	Kopā	Vīr.	Siev.	Kopā	Vīr.	Siev.	Kopā	Vīr.	Siev.	Kopā
Uzaicinātāja statuss																		
Starptautiskās aizsardzības saņēmēji: - bēgļi - alternatīvās aizsardzības saņēmēji; - nepilngadīgie bez pavadības.	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI
Personas uzņemtas saistībā ar nodarbinātību*	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI
Personas uzņemtas saistībā ar studijām	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI
Citu kategoriju migranti	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI
Kopā	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI
(*) "Personas uzņemtas saistībā ar nodarbinātību" ietver nodarbinātos, pašnodarbinātas personas, uzņēmumu īpašniekus, augsti kvalificētus strādniekus saskaņā ar 2009/50/EK Direktīvu (Zilās kartes), augsti kvalificētus darbiniekus saskaņā ar valsts darba atļaujām, kvalificētus darbiniekus, sezonas strādniekus un uzņēmumu ietvaros pārceltus darbiniekus.																		
(**) Dati par starptautisko aizsardzību saņēmušo skaitu līdz 31. oktobrim.																		

Statistikas datos ietverta informācija par visām termiņuzturēšanās un pastāvīgās uzturēšanās atļaujām, kas trešo valstu pilsoņiem izsniegtas ģimenes apvienošanas nolūkā. Dati iegūti, izmantojot statistiskās atskaites formu, no īpašas datu glabātuves (*data warehouse*), kurā tiek uzkrāti dati no Uzturēšanās atļauju reģistra.

2. PIELIKUMS

AVOTU UN LITERATŪRAS SARAKSTS

Avoti

Latvijas tiesību akti

- Ārstniecības likums.- Latvijas Vēstnesis, Nr. 167/168, 01.07.1997.[stājās spēkā 01.10.1997.]
- Bērnu tiesību aizsardzības likums.- Latvijas Vēstnesis, Nr.199/200, 08.07.1998.[stājās spēkā 22.07.1998.]
- Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likums.- Latvijas Vēstnesis, Nr.80, 29.05.2002.[stājās spēkā 01.07.2002.]
- Imigrācijas likums. – Ziņotājs, Nr.169, 20.11.2002.[stājās spēkā 01.05.2003.]
- Likums "Par valsts sociālo apdrošināšanu".- Latvijas Vēstnesis, Nr. 274/276, 21.10.1997.[stājās spēkā 01.01.1998.]
- Valsts sociālo pabalstu likums.- Latvijas Vēstnesis, Nr.168, 19.11.2002.[stājās spēkā 01.01.2003.]
- Likums "Grozījumi Imigrācijas likumā".- Latvijas Vēstnesis, Nr.98, 08.05.2014.[stājās spēkā 01.09.2014.]
- Patvēruma likums. - Latvijas Vēstnesis, Nr.2, 05.01.2016.[stājās spēkā 19.01.2016.]
2008. gada 28. jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.591 "Ārzemnieku veselības apdrošināšanas noteikumi".- Latvijas Vēstnesis Nr. 117, 31.07.2008.[stājās spēkā 01.08.2008.]
2010. gada 10. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr.554 "Noteikumi par valstīm, kuru pilsoņiem, izsniedzot vīzu vai uzturēšanās atļauju, veic papildu pārbaudi".- Latvijas Vēstnesis Nr.100, 28.06.2010.[stājās spēkā 29.06.2010.]
2010. gada 21. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 550 "Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanas kārtību".- Latvijas Vēstnesis Nr. 100, 28.06.2010.[stājās spēkā 17.07.2010.]
2010. gada 21. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi".- Latvijas Vēstnesis Nr. 101, 29.06.2010.[stājās spēkā 01.07.2010.]
2012. gada 21. februāra Ministru kabineta noteikumi Nr.133 „Noteikumi par valsts nodevu par personu apliecināšanu dokumentu izsniegšanu”.- Latvijas Vēstnesis Nr.33, 28.02.2012. [stājās spēkā 01.04.2012.]
2013. gada 1. oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr.1034 "Noteikumi par valsts nodevu par vīzas, uzturēšanās atļaujas vai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa Latvijas Republikā pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu un ar to saistītajiem pakalpojumiem".- Latvijas Vēstnesis, Nr.200,14.10.2013.[stājās spēkā 01.01.2014.]

ES tiesību akti

- Padomes 2003. gada 22. septembra Direktīvā 2003/86/EK par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos.- Oficiālais Vēstnesis L 251, 03.10.2003.

Literatūra

- Likumprojekts "Grozījumi Imigrācijas likumā" - Pieejams: http://helios-web.saeima.lv/bin/lasa?LP1298_0.
- Noslēdzies projekta "Drošība un tolerance - imigrantu veiksmīgas integrācijas priekšnosacījumi Latvijā" V posms.-Pieejams: [http://iom.lv/lv/integration.\(sk.25.11.2016.\)](http://iom.lv/lv/integration.(sk.25.11.2016.))